

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PIRMININKO PAVADUOTOJAS
REMIGIJUS ŽEMAITAITIS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6972 El. p. Remigijus.Zemaitaitis@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleriui
gerb. Algirdui Stončaičiui

2019-05-15

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO “DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ ĮSTATYMO NR. I-671 2, 4 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-3074(2) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMO NR. I-301 9, 13 IR 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-3075(2)”

Lietuvos Respublikos Vyriausybė Nutarimu nusprendė nepritarti Lietuvos Respublikos miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-3074(2) (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-3074(2)) ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 9, 13 ir 31 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIIIP-3075(2) (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-3075(2)).

Su pateiktais Nutarimo motyvais nesutinkame dėl nurodytų priežasčių:

1. Nutarime nurodyta, kad “*Įstatymų projektais Nr. XIIIP-3074(2) ir Nr. XIIIP-3075(2) siekiamas tikslas užtikrinti, kad žemė, kurioje yra teisėtai pastatyti ir Nekilnojamojo turto registre įregistruoti pastatai, nebūtų laikoma miško žeme, gali būti pasiekiamas ir nekeičiant galiojančio teisinio reguliavimo. Pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymo (toliau – Miškų įstatymas) 2 dalies 19 dalį miško žeme laikomi apaugę mišku žemės plotai – medynai, taip pat neapaugę mišku žemės plotai – kirtavietės, žuvę medynai, miško laukymės, miško aikštės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miškui iversti skirta žemė. Prie miško žemės priskiriami tuose pačiuose plotuose esantys miško keliai, kvartalai, technologiniai proskiebiai ir linijos, priešgaisrinės juostos, medienos sandėlių ir kitų su mišku susijusių įrenginių (griovių, pralaidų, tiltelių, priešgaisrinių bokštų ir kitų) užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės. Atsižvelgiant į nurodytą miško žemės sąvoką, miško žemėje negali būti teisėtai pastatytų ir Nekilnojamojo turto registre įregistruotų pastatų, o žemės, kurioje yra nurodyti pastatai, priskyrimas miško žemei turėtų būti vertinamas kaip klaida. Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenys, kad pastatas yra miško žemėje, turėtų būti ištaisomi, kaip numatyta Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 1255 „Dėl Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro steigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, 36 punkte: nustačius, kad kadastro duomenys klaidingi, netikslūs ar neišsamūs, kadastro duomenys taisomi kadastro tvarkytojo iniciatyva arba gavus kadastro duomenų gavėjo ar susijusio valstybės registro tvarkytojo prašymą ir jį pagrindžiančius dokumentus.*”

Su tokia pozicija negalime sutikti. Žemės įstatymo 26 str. 1 dalies 5 punkte: miškų ūkio paskirties žemei pagal teritorijų planavimo dokumentus ar žemės valdos projektus priskiriami

miško valdose įsiterpusios kitos žemės naudmenos, tarp jų atskirais žemės sklypais nesuformuotos žemės ūkio naudmenos. Vadinasi, į miško ūkio paskirties žemę patenka ir pastatais užstatytos teritorijos. 2011 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nutarimo Nr. 1131 “Dėl Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios” (<https://www.infolex.lt/ta/149631>) 3 punktas nurodo, kad Miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis tik išimtiniais atvejais, numatytais Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje.

Iš pateikto seka, kad Miško žemės ploto, kurį užima teisėtai pastatyti Pastatai, išregistravimas iš Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro yra tik viena iš sąlygų (minėto nutarimo 6 punktas), tačiau paversti kitomis naudmenomis miško žemę galima tik tuo atveju, jei yra sąlygos reglamentuotos Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje. Ko pasėkoje, Įstatymų projektu Nr. XIIIIP-3074(2) buvo inicijuotas miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 9 punkto pakeitimas.

Todėl Nutarimo išvada, kad ištaisius Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenis, kaip klaidingus, teisėtai pastatyti pastatai nepateks į miško žemę, yra nepagrįsta.

2. Nutarime nurodyta, kad *“Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3074(2) 2 straipsniu ir Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3075(2) 3 straipsniu būtų nepagrįstai išplečiamas sąrašas atvejų, kai gali būti atidalijama privati miško valda arba privačiame ne miškų ūkio paskirties žemės sklype esanti miško žemė. Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją natūrali gamtinė aplinka, gyvūnija ir augalija, atskiri gamtos objektai, taip pat ypač vertingos vietovės yra visuotinę nacionalinę reikšmę turinčios nacionalinės vertybės; jų apsauga, gamtos išteklių racionalaus naudojimo ir gausinimo užtikrinimas – viešasis interesas, kurį garantuoti yra valstybės konstitucinė priedermė (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas; 2006 m. kovo 14 d. nutarimas). Siūlomu reguliavimu būtų sudaromos sąlygos vykdyti su miškų ūkio veikla nesuderinamą ir miškui galimai neigiamą poveikį darančią veiklą, nes atidalijus žemės sklypą, ne miškų ūkio paskirties žemės sklype galėtų būti vykdomas žemės sklypo užstatymas, užstatymo tankinimas, infrastruktūros įrengimas, o tai neišvengiamai keistų natūralų kraštovaizdį ir prisidėtų prie Lietuvos Respublikos Konstitucijos saugomos nacionalinę reikšmę turinčios vertybės – miškų ir juose esančių gamtinių vertybių – nykimo.”*

Iš dalies galima sutikti su argumentu, kad suformavus kitos paskirties sklypą teisėtai pastatytam pastatui galėtų būti vykdomas žemės sklypo užstatymas, užstatymo tankinimas, infrastruktūros įrengimas. Todėl poįstatyminiais teisės aktais turi būti sureguliuota, kad kitos paskirties sklypas formuojamas teisėtai pastatyto Pastato eksploatacijai nekeičiant žemės sklypo rodiklių ir tik leidžiant įsirengti minėtus nesudėtingus požeminius inžinerinius statinius, inžinerinius tinklus ir įrenginius (nuotekų valyklos, nuotekų kaupimo rezervuarai, šachtiniai šuliniai, vandentiekio tinklai, nuotekų šalinimo tinklai ir vandens gavybos gręžiniai).

Todėl nesutiktina su argumentu, kad atidalintame žemės sklype įrengus nesudėtingi požeminiai inžineriniai tinklus ar statinius neišvengiamai keistų natūralų kraštovaizdį. Pažymėtina, kad nesudėtingi požeminiai inžineriniai tinklai dėl jų menkaverčio dydžio (kaip antai vandens gręžinys ar šachtinis šulinys, nuotekų kaupimo rezervuarai neužima 1 kv. m. žemės ploto ir yra po žeme) ir skirti teisėtai pastatyto pastato eksploatavimui, jokių būdu neįtakos natūralaus kraštovaizdžio. Be to, primintina, kad tokių teisėtų Pastatų, kurie galėtų būti atidalinami iš miškų ūkio sklypų galėtų būti apie 150 vienetų, lyginant su 2186,7 tūkst. ha miškų ploto.

Taip pat reikia vertinti faktą, kad 2011 m. rugsėjo 28 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nutarimo Nr. 1131 “Dėl Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško

žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios” (<https://www.infolex.lt/ta/149631>) 11 punkte numatyta prievolė kompensuoti miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis miško įveisimu, privačios miško žemės savininkas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 straipsnio 9 dalimi, įveisiant mišką jam nuosavybės teise priklausančiame ne miško žemės plote.

Todėl Nutarimo išvada, kad atidalijus žemės sklypą, ne miškų ūkio paskirties žemės sklype galėtų būti vykdomas žemės sklypo užstatymas, užstatymo tankinimas, infrastruktūros įrengimas, o tai neišvengiamai keistų natūralų kraštovaizdį, yra nepagrįsta.

3. Nutarime nurodyta, kad *“Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3074(2) 1 straipsniu siūlomas miško infrastruktūros sąvokos išplėtimas ir Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3075(2) 1 ir 2 straipsniais siūlomas reguliavimas sudarytų sąlygas miško žemėje statyti ne su miškų ūkio veikla susijusius statinius – nesudėtingus požeminius inžinerinius statinius (nuotekų valykla, nuotekų kaupimo rezervuarus ir šachtinius šulinius), vandentiekio tinklus, nuotekų šalinimo tinklus ir vandens gavybos gręžinius, o tai neigiamai paveiktų miško ekosistemą ir natūralų kraštovaizdį. Pagal Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktą miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis inžinerinės infrastruktūros teritorijoms, apimančioms komunikacinius koridorius, inžinerinius tinklus, susisiekimo komunikacijas ir aptarnavimo objektus, formuoti, todėl, norint įrengti Įstatymų projektuose Nr. XIIIIP-3074(2) ir Nr. XIIIIP-3075(2) nurodytą infrastuktūrą, miško žemė teisės aktu nustatyta tvarka turėtų būti paverčiama kitomis naudmenomis, sumokant piniginę kompensaciją į valstybės biudžetą arba įveisiant mišką ne mažesniame plote kaip kitomis naudmenomis paverčiamos miško žemės plotas.”*

Su tokia pozicija sutikti negalime, nes Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punkte reglamentuojama situacija kai miško žemė paverčiama susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimui. Sekant tokiu aiškinimu ir vadovaujantis dabartiniu teisiniu reglamentavimu, teisėtai pastatytas pastatas lieka miško žemėje, o jam reikalingi nesudėtingi požeminiai inžineriniai tinklai turėtų būti įrengiami prie jo atskiru sklypu suformuotame inžineriniame sklype, o tokie inžineriniai 1 aro sklypai (dar net mažesni) vadovaujantis vadovaujanti Miškų įstatymo 11 straipsnio 4 dalimi turi būti numatyti bendruosiuose planuose ar valstybei svarbių projektų teritorijų planavimo dokumentuose, kurie rengiami savivaldybių ne anksčiau nei kas 10 metų. Akivaizdu, kad Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punkto reguliavimo sritis yra susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų kaip kelių, elektros linijų, kanalizacijos magistralių tiesimas, priešingai – ne reikalavimas fiziniams asmenims prašyti savivaldybės keisti bendruosius planus numatant 1 aro sklypus prie teisėtai miškuose pastatytų pastatų tam, kad galėtų įsirengti pastate kanalizaciją ir vandentiekį. Be kita ko, net ir darant prielaidą, kad prie teisėtai pastatytų pastatų bus formuojami inžineriniai 1 aro sklypai, Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu negalima vadovautis sprendžiant teisėtų Pastatų siūlomos minimalios infrastruktūros sprendinius, kurie teisėtai pastatyti valstybinių parkų teritorijoje, nes tai draudžia Miškų įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 dalys.

Iš pateikto seka, kad Nutarimo išvados argumentai susiję su Miškų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu yra neteisėti ir nepagrįsti.

Pagrindinis įstatymų projektų tikslas buvo pašalinti įstatyminę koaliziją dėl neaiškaus teisėtai pastatytų pastatų miško žemėje teisinio reglamentavimo skirtingai nei gyvenamųjų pastatų. Taip pat įstatymų projektais buvo siekiama sudaryti galimybes pagal teisėtai pastatytų pastatų paskirtį – tinkamai šiuolaikiškai, pagal dabartines technologijas ir higienos normas naudoti pastatus, o ne toliau leisti statyti lauko tualetus tokių pastatų aptarnavimui dėl kurių susilaukiama priekaištų iš Europos Sąjungos institucijų.

Vertinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės Nutarimą, jeigu įstatymo leidėjo manymu nėra poreikio pašalinti įstatymų koaliciją kada teisėtai pastatytas pastatas yra miško žemėje, bet teisinis reguliavimas teigia, kad tokių pastatų negali būti, ir įstatymo leidėjas nemato poreikio leisti teisėtus pastatus atidalinti iš miško žemės suformuojant jiems reikalingą sklypą, to pasekoje teisėtai pastatyti pastatai lieka miško žemėje. Todėl turėtų būti aiškiai reglamentuojama, kad tokiems pastatams miško žemėje galima įrengti nesudėtingus požeminius inžinerinius tinklus skirtus aptarnauti miško žemėje esančius teisėtai pastatytus pastatus, kurių sąrašas yra baigtinis (teisiniu reguliavimu neatveriamą galimybių naujų statinių (pavėsinių) ar pastatų statybai ar legalizavimui, o tik sprendžia esamų teisėtų pastatų teisinis reguliavimas. Pastatas pagal Statybos įstatymą 2 straipsnio 37 dalį yra ne bet koks statinys, o apdengtas stogu statinys, kurio didžiausią dalį sudaro patalpos).

Prašau atsižvelgti į išsakytas pastabas ir prašau teikti pasiūlymus Įstatymų projektams Nr. XIIIIP-3074(2) ir Nr. XIIIIP-3075(2), atsisakant įstatymų projektų nuostatų, į kurių reguliavimo sritį patenka naujų sklypų teisėtai pastatytiems pastatams atidalinimas iš miško žemės, įskaitant pastatus miško žemėje esančioje saugomose teritorijose.

Pagarbiai

Lietuvos Respublikos
Seimo Pirmininko pavaduotojas

Remigijus Žemaitaitis